

Četvrtak, 12. rujna 2013.

22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Afričkoj uniji, vladama država u regiji Velikih jezera, predsjedniku, premijeru i parlamentu DR Konga, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, posebnom predstavniku UN-a za seksualne zločine u sukobima, Vijeću sigurnosti UN-a i Vijeću UN-a za ljudska prava te Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a.

P7_TA(2013)0389

Stanje u Srednjoafričkoj Republici

Rezolucija Europskog parlamenta od 12. rujna 2013. o Srednjoafričkoj Republici (2013/2823(RSP))

(2016/C 093/28)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum iz Librevillea (Gabon) od 11. siječnja 2013. o rješavanju političko-vojne krize u Srednjoafričkoj Republici, potpisan pod pokroviteljstvom šefova država i vlada Ekonomske zajednice srednjoafričkih država (ECCAS) kojim se postavljaju uvjeti za okončanje krize u Srednjoafričkoj republici,
- uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a od 14. kolovoza 2013. o situaciji u Srednjoafričkoj Republici i izvješća šefa Ureda za potporu izgradnje mira Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj republici (Binuca), glavnog podtajnika za humanitarna pitanja i glavnog podtajnika za ljudska prava,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2088(2013) od 24. siječnja 2013. i deklaracije Vijeća sigurnosti o Srednjoafričkoj Republici i tražeći od Vijeća sigurnosti da podrži novu operaciju pod afričkim vodstvom,
- uzimajući u obzir odluku Vijeća Afričke unije za mir i sigurnost od 19. srpnja 2013. kojom se odobrava raspoređivanje operacija potpore mira pod afričkim vodstvom od 1. kolovoza 2013.,
- uzimajući u obzir izvanredne sastanke na vrhu Ekonomske zajednice srednjoafričkih država šefova država i vlada održane u N'Djameni (Čad) 21. prosinca 2012., 3. travnja 2013. i 18. travnja 2013. i njihove odluke da se uspostavi Nacionalno prijelazno vijeće sa zakonodavnim i ustavotvornim ovlastima i da se prihvati plan za proces tranzicije u Srednjoafričkoj Republici,
- uzimajući u obzir sastanak Međunarodne kontaktne skupine od 3. svibnja 2013. u Brazzavilleu (Kongo) na kojem je potvrđen plan za tranziciju i postavljen poseban fond za pomoć Srednjoafričkoj Republici,
- uzimajući u obzir izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku o Srednjoafričkoj Republici od 21. prosinca 2012., 1. i 11. siječnja 2013., 25. ožujka 2013., 21. travnja 2013. i 27. kolovoza 2013.,
- uzimajući u obzir izjave od 21. prosinca 2012. povjerenika za humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu o novom izbijanju sukoba u Srednjoafričkoj Republici,
- uzimajući u obzir rezoluciju Zajedničke parlamentarne skupštine AKP-a i EU-a od 19. lipnja 2013. o Srednjoafričkoj Republici,

Četvrtak, 12. rujna 2013.

- uzimajući u obzir izjave za tisak Vijeća sigurnosti UN-a od 27. prosinca 2012. te 4. i 11. siječnja 2013. o Srednjoafričkoj Republici,
  - uzimajući u obzir izjave glavnog tajnika UN-a Ban Ki-moon od 26. prosinca 2012. u kojima osuđuje napade pobunjenika te poziva sve strane da poštuju odluke koje je donio ECCAS u N'Djameni 21. prosinca 2012. i 5. kolovoza 2013. u kojima se poziva na ukidanje nekažnjavanja ozbiljnog zlorabljenja ljudskih prava u Srednjoafričkoj Republici, uključujući razmatranje sankcija,
  - uzimajući u obzir izjavu Visoke povjerenice UN-a za ljudska prava, Navanethem Pillay, od 16. travnja 2013. u kojoj poziva na prekid nasilja i ponovnu uspostavu vladavine prava u državi;
  - uzimajući u obzir izjave predsjednice Komisije Afričke unije, Nkosazane Dlamini-Zume, od 12., 19. i 31. prosinca 2012. o stanju u Srednjoafričkoj Republici,
  - uzimajući u obzir revidirani Sporazum iz Cotonoua,
  - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. siječnja 2013. o situaciji u Srednjoafričkoj Republici ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članak 122. stavak 5. i članak 110. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su, od vojne pobjede koalicije Séléka 24. ožujka 2013. i njihovog preuzimanja vlasti, jedinice te koalicije počinile brojne okrutnosti, silovanja, kaznena djela, fizičko nasilje i krađe, kao i pljačkanje i druga kršenja ljudskih prava, i u glavnom gradu i u pokrajinama, bez ikakve kontrole;
- B. budući da je operacija razoružanja 20. kolovoza 2013. pod vodstvom Séléka u Boy-Rabéu, području u kojem dominiraju sljedbenici bivšeg predsjednika François Bozizéa dovela do ubojstva 11 ljudi, a na desetke je ozlijeđeno, te je bila popraćena pljačkanjem;
- C. budući da je 28. kolovoza 2013. više od 5.000 stanovnika Banguija pobjeglo na glavnu međunarodnu zračnu luku Srednjoafričke Republike kako bi pobjeglo od pljačkanja bivših pobunjeničkih boraca, te je zauzelo pistu na 18 sati;
- D. budući da postoji rizik da nekadašnje srednjoafričke oružane snage, koje su sklonije svrgnutom predsjedniku Françoisu Bozizéu, nastave s oružanim sukobima i uzimajući u obzir iskorištavanje među-religijskih tenzija i rizika koje one obuhvaćaju;
- E. budući da je 4. rujna 2013. tužitelj na sudu u Banguiju tražio desetogodišnju kaznu zatvora za 24 nekadašnja pobunjenika Séléka koji su privedeni pred lice pravde u prvom suđenju za zlostavljanja počinjena u Srednjoafričkoj Republici;
- F. budući da je poštovanje ljudskih prava temeljna vrijednost Europske unije i predstavlja temeljni element Sporazuma iz Cotonoua;
- G. budući da se činjenicom da se protiv onih koji su prekršili ljudska prava i koji su počinili ratne zločine nije pokrenuo sudski postupak promiče klima nekažnjavanja i pogoduje daljnjem počinjenju kaznenih djela;
- H. budući da je 7. kolovoza 2013. tužiteljica na Međunarodnom kaznenom sudu izdala drugo upozorenje da bi kaznena djela počinjena u Srednjoafričkoj Republici mogla potpasti pod nadležnost tog suda te da će njezin ured pokrenuti istragu ako je potrebno;
- I. budući da to nasilje ponovo uzrokuje raseljavanje ljudi, a Ured za koordinaciju humanitarnih pitanja procjenjuje da je trećina stanovništva napustila svoje domove i pati od pothranjenosti, da 1,6 milijuna ljudi očajnički treba pomoć, od kojih 200 000 treba zdravstvenu skrb, dok je 484 000 ljudi pogođeno ozbiljnom nestašicom hrane, 206 000 ljudi je raseljeno od kojih je 60 000 našlo utočište u susjednim zemljama; budući da, osim toga, 650 000 djece ne pohađa školu jer su škole okupirale oružane skupine i budući da su oružane snage i skupine regrutirale 3 500 djece;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0033.

Četvrtak, 12. rujna 2013.

- J. budući da su kamerunske vlasti 21. kolovoza 2013. privremeno zatvorile granicu sa Srednjoafričkom Republikom nakon što su tvrdile da su pobunjenici Séléka napali grad Toktoyo na granici i ubili kamerunske granične policajce; budući da usprkos otvaranju granice, vozači kamiona nisu skloni prelasku u Srednjoafričku Republiku zbog pogoršavanja sigurnosnog stanja;
- K. budući da je Srednjoafrička Republika suočena s društvenim i ekonomskim izazovima, s obzirom na to da su javni i privatni sektori opljačkani i uništeni, što ozbiljno ugrožava državnu upravu i gospodarsku strukturu te izaziva socijalne nemire; budući da su i bolnice masovno poharane, što je izazvalo katastrofalno stanje u zdravstvu u državi;
- L. podsjećajući da je Sporazum iz Librevillea i dalje temelj za prijelazni plan; budući da se nakon 18 mjeseci prijelaznog razdoblja moraju organizirati slobodni, demokratski, transparentni i pravilni izbori, ali budući da šefu države, premijeru, članovima prijelazne vlade i članovima Ureda Nacionalnog prijelaznog vijeća neće biti dopušteno da se kandidiraju;
- M. budući da je na sastanku na vrhu ECCAS-a 3. travnja 2013. osnovano Nacionalno prijelazno vijeće i budući da je na sastanku od 18. travnja 2013. usvojen plan za njegov sastav i rad;
- N. budući da je Međunarodna kontaktna skupina za Srednjoafričku Republiku osnovana u svibnju 2013. kako bi koordinirala regionalno djelovanje, djelovanje na kontinentu i međunarodno djelovanje i kako bi se pronašlo trajno rješenje za kronične probleme države;
- O. budući da Europska unija vodi redoviti politički dijalog sa Srednjoafričkom Republikom u skladu sa Sporazumom iz Cotonoua, budući da je ona glavni donator u toj državi i budući da je 8. srpnja 2013. odlučila povećati humanitarnu pomoć za 8 milijuna eura, na 20 milijuna eura; budući da pomoć EU-a ne može biti dostatna i budući da se i međunarodni partneri moraju obvezati;
- P. budući da je Srednjoafrička Republika izložena desetljećima nestabilnosti i političkih nemira od svoje neovisnosti 1960. godine budući da je, usprkos činjenici da je to zemlja koja je bogata prirodnim resursima (drvo, zlato, dijamanti, uran itd.), Srednjoafrička Republika 179. od 187. zemalja prema Indeksu ljudskog razvoja UN-a, a oko 70 % njezinog stanovništva živi ispod granice siromaštva, te je i dalje jedna od najsiromašnijih zemalja na svijetu;
1. osuđuje neustavno preuzimanje vlasti oružanih snaga i koalicije Séléka 24. ožujka 2013.;
  2. izražava duboku zabrinutost oko situacije u Srednjoafričkoj Republici koju karakterizira potpuni neuspjeh zakona i reda i nepostojanje vladavine prava; osuđuje nedavno nasilje koje je dodatno narušilo najosnovnije usluge u zemlji te je pogoršalo već tešku humanitarnu situaciju koja utječe na cijelo stanovništvo;
  3. poziva vlasti u Srednjoafričkoj Republici da poduzmu konkretne mjere kako bi se zaštitilo civilno stanovništvo, zaustavile oružane skupine u regrutiranju i korištenju djece, te da se povrati sigurnost i javni red, kao i osnovne usluge opskrbe električnom energijom i vodom;
  4. snažno osuđuje ozbiljno kršenje humanitarnog prava i raširenog kršenja zakona o ljudskim pravima, što posebno čine jedinice Séléke, uključujući izvansudska pogubljenja, masovna pogubljenja, prisilne nestanke, samovoljna uhićenja i zatočenja, mučenje, seksualno nasilje i rodno uvjetovano nasilje te regrutiranje djece vojnika;
  5. poziva vlasti Srednjoafričke Republike i sve dionike da razmotre strukturne uzorke kronične krize u zemlji te da zajedno rade na provedbi Sporazuma iz Librevillea kojim se postavljaju uvjeti za tranziciju u državi i za povratak na ustavni poredak s ciljem postizanja dugotrajnog mira i demokratskih rješenja;
  6. poziva međunarodne partnere da u potpunosti podrže njihove zajedničke napore na području sigurnosti, humanitarne pomoći i uspostavi vladavine prava; poziva Vijeće sigurnosti UN-a da hitno prouči zahtjev Afričke unije za potporu kako bi se financiralo 3 600 članova civilnog i vojnog osoblja misije za očuvanje mira u Srednjoafričkoj Republici;
  7. podržava sadašnji prijelaz s Misije za učvršćenje mira u Srednjoafričkoj Republici (Micapax) na misiju međunarodne potpore u Srednjoafričkoj Republici koju predvodi Afrika (AFISM-CAR) čiji bi se mandat trebao provoditi pod pokroviteljstvom UN-a;

Četvrtak, 12. rujna 2013.

8. pozdravlja odluku šefova država na ECCAS-u da seznatno poveća broj pripadnika Multinacionalnih snaga u Središnjoj Africi (FOMAC) te da se usvoji odgovarajući mandat misije da bi se doprinijelo osiguranju Srednjoafričke Republike; istovremeno je zabrinut da, iako je u Srednjoafričku Republiku raspoređeno 1 300 vojnika, oni nisu mogli spriječiti bezakonje u zemlji; ukazuje da bi pogoršanje situacije u Srednjoafričkoj republici moglo izazvati regionalnu nestabilnost;
9. poziva na to da se oni koji su prekršili ljudska prava, počinitelji ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti, seksualnog nasilja nad ženama i oni koji regrutiraju djecu vojnike prijave, identificiraju, da se protiv njih pokrene sudski postupak i da se kazne u skladu s nacionalnim i međunarodnim kaznenim pravom; ukazuje, u tom smislu, da je situacija u Srednjoafričkoj Republici već iznesena pred Međunarodni kazneni sud i da, prema statutu Suda, ne postoji zastara za genocid, zločine protiv čovječnosti ili ratne zločine;
10. pozdravlja odluku Srednjoafričke Republike da pokrene program prikupljana neovlaštenog oružja kao odgovor na nasilje i sitni kriminal kronično nestabilne nacije; zagovara vladu da učini te mjere obveznima;
11. primjećuje osnivanje zajedničkog povjerenstva za ispitivanje okrutnosti počinjenih otkad je Séléka preuzeo vlast, te poziva sve strane koje sudjeluju u ovom tijelu da zajedno rade na promicanju nacionalnog pomirenja;
12. k tome, smatra nužnim razmatranje posljedica sukoba, posebno preko reforme oružanih i sigurnosnih snaga, demilitarizacije, demobilizacije i reintegracije bivših boraca, povratka prognanika u zemlju, povratka interno raseljenih osoba svojim domovima i provedbe održivih razvojnih programa;
13. inzistira da je sveobuhvatno političko rješenje, uključujući poštenu raspodjelu prihoda iz državnog proračuna, ključno za pronalazak rješenja krize i utiranje puta za održiv razvoj regije; poziva glavnog tajnika UN-a da imenuje ekspertnu skupinu koja bi provodila ispitivanja iskorištavanja poljoprivrednih i rudnih bogatstava Srednjoafričke Republike s ciljem uspostavljanja pravnog okvira kojim će stanovništvo profitirati od resursa u toj zemlji;
14. pozdravlja povećanu podršku EU-a za rješavanje humanitarne krize u Srednjoafričkoj Republici i poziva EU i države članice, kao vodeće donatore toj državi, da pojačaju koordinaciju s drugim donatorima i međunarodnim institucijama kako bi se na odgovarajući način zadovoljile hitne humanitarne potrebe i olakšala patnja ljudi u toj Srednjoafričkoj Republici; zahtijeva da se održi međunarodni sastanak u vezi sa Srednjoafričkom Republikom na marginama Opće skupštine UN-a u New Yorku u rujnu 2013.;
15. poziva da se međunarodne operacije pojačaju, uz suglasnost Srednjoafričke Republike, s ciljem uhićenja članova Božje vojske otpora, kako bi se okončalo pustošenje koje je ova kriminalna skupina izazvala;
16. poziva vlasti Srednjoafričke Republike da ispune obveze utvrđene Rimskim statutom Međunarodnog kaznenog suda, koji je ta zemlja potpisala;
17. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske i sigurnosne poslove, Vijeću sigurnosti UN-a, glavnom tajniku UN-a, institucijama Afričke unije, ECCAS-u, Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a i državama članicama Europske unije.